

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Azerdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéért évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reclamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsogón Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-ter Bányf-palota intézendők

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beiktandók az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Sorsolás.

Az egyleti tagokhoz.

I.

Az alapszabályok 23. §-a értelmében egyesületünk 1910. január havában az alábbi méhészeti eszközöket és terményt fogja kisorsolni:

- 2 méhcsalád szállító-ládában,
- 2 országos méretű kaptár felszerelve,
- 2 keret bakk,
- 2 seprőgarat,
- 5 darab keretfogó,
- 5 darab átmeneti kas ládával felszerelve,
- 6 kilogramm pergetett méz (1 — 1 nyeremény 2 kgrm.)
- 1 kilogramm mülép,
- 100 drb. keretre való léc,
- összesen 23 nyeremény.

A sorsolásba mindazon egyesületi tagok részt vesznek, kik *tagsági díjaikat a sorsolás napjáig befizetik.* A sorsolás eredményéről a tagok a szakközlöny útján értesítettetni fognak

nyerők névszerinti megnevezésével. A nyeremények a nyerők költségére fognak elküldeni és pedig április hó végéig.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató vátasztmányának 1909. október 28.-án tartott választmány üléséből.

II.

Értesítjük egyesületünk tagjait, hogy az országos gazdasági bank részvénytárs. mézosztálya (Budapest fürdő-u. 10. sz.) pergetet mézet bármily mennyiségben készpénz fizetés mellett átvész. Legjobb ha az illető méhész nagyobb (1 kgros.) mintát küld a fenti címre és ugyanakkor közli az árakat és hogy mennyi a készlete. A minta árát kívánatra a részvénytársaság megfizeti.

Az elnökség.

Eladó 30 méhcsalád Boczonádi kereteken kaptárral együtt, továbbá 15 méhcsalád országos méretű 16 kereten **Kászonfeltizen**, vasuti állomás **Kézdivásárhely**; az árra és szállításra vonatkozólag bőzebb felvilágosítást ad **Szakács Ferencz** méhész, Kolozsvár, házsongárdi méhtelep.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület telepén az egyesület által saját műhelyében készített

==== KAPTÁRAK ====

kaphatók. ➡ Egy jó anyagból, csinosan elkészített ➡

országos méretű kaptár

ára teljesen felszerelve, Kolozsvár állomásra szállítva: tagoknak 9 korona, nem tagoknak 11 korona.

Megrendelések Dr. BALÁZS FERENCZ főtitkár urhoz Kolozsvár, Mészáros-utca 3 sz. intézendők.

Az egyesület vesz: **nyers viasztot, kiolvasztatlan lépekért, viasztörmelékért** utánvéttel béküldve, **kilónként fizet 1 koronát.** Postai vagy vasuti költséget a küldő fizeti.

Közgyűlési meghívó.

Egyesületünk 29-ik évi rendes

KÖZGYŰLÉSÉT

1910. évi január hó 30-án, vasárnap délután 3 órakor
Kolozsvárt, a városháza közgyűlési termében

fogja megtartani, melyre az egyesület minden egyes tagját
meghívja az elnökség.

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgató választmány évi jelentése.
3. A pénztárnok jelentése az 1909. évi bevételek és kiadásokról.
4. A pénztárvizsgáló-bizottság évi jelentése.
5. Az 1910. évi költségelőirányzat megállapítása.
6. Új tisztikar és választmány választása.
7. Indítványok.

Az Erdélyrészi Méhész-egyesület igazgató választmányának 1909. évi november hó 28-án tartott üléséből

Br. Jósika Gábor

főtitkár.

Dr. Balázs Ferenc

elnök.

Jegyzet. Az alapszabályok 32. §-a értelmében a mennyiben a rendes időre összehívott közgyűlés a tagok részvétlensége miatt nem lenne határozatképes, a 8 nap múlva tartandó közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület költségvetési előirányzata az 1910.-ik évre.

Folyósz.	Fedezet	1908		1909		1910		Tagok szegénysége és fizetéskeptelenségeért több mint 1600 k. hátralék töröltetett,	Folyósz.	Szükséglet	1908		1909		1910		
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.				kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	
1	Tagdíjhátralékból	300	—	300	—	400	—	}		<i>I. Személyi járandóságok.</i>							
2	Méhtelep jövedelméből	150	—	150	—	1000	—		1	Lapkiadó évi munkadíja	120	—	120	—	120	—	—
3	Tagsági díjakból 1910 évre	—	—	—	—	700	—		2	Méhész évi fizetése	720	—	900	—	900	—	900
4	Hirdetési díj hátralék	80	—	8	—	100	—		3	T. v. jutalmára	1200	—	200	—	1250	—	—
5	„ „ 1910 évre	—	—	—	—	250	—			<i>II. Dologi kiadások.</i>							
6	Kaptár készítésből	1000	—	1000	—	800	—		4	Igazgató alelnök	50	—	50	—	50	—	—
7	M. kir. földmiv. ügyi miniszteriumtól tanfolyamon elhasznált deszka anyag stb. fedezésére	840	—	840	—	840	—		5	Főtktár	100	—	100	—	200	—	—
8	Földmiv. miniszteriumtól: Tanfolyamok költségeire segély és tanfolyam vezetéséért járó díj	2700	—	3280	—	3280	—		6	Szerkesztő } évi irodaátalánya	200	—	200	—	200	—	—
9	Méhész fizetésébe	720	—	900	—	900	—		7	Pénztáros	100	—	100	—	100	—	—
	Összes fedezet	5790	—	6550	—	8270	—		8	Méhészeti Közlöny nyomása	1500	—	1200	—	1200	—	—
	Összes szükséglet	13970	—	14950	—	14440	—	9	Postadíjakra	300	—	300	—	300	—	—	
	Fedezetlen hiány	8180	—	8400	—	6170	—	10	Adó, keményseprés, vízdíj és tűzbiztosítási díjakra	80	—	140	—	200	—	—	
								11	Szaklapokra és könyvekre	100	—	100	—	100	—	—	
								12	Telepfentartásra és új befektetésre	2000	—	2000	—	1000	—	—	
								13	Kaptár és egyéb a készítéshez való anyag	1000	—	1000	—	800	—	—	
								14	Pályadíjakra	100	—	100	—	100	—	—	
								15	Vándorgyűlésekre és kiállítási költségek	800	—	1000	—	2000	—	—	
								16	Kongresszus és kiállítás előkészítése	1200	—	1200	—	—	—	—	
								17	Segélyezésekre	500	—	500	—	800	—	—	
								18	Tanfolyam költségeire	2700	—	2700	—	3280	—	—	
								19	Tanfoly. felhasználandó deszkaanyag	—	—	840	—	840	—	—	
								20	Előre nem látott vegyes kiadásokra	1200	—	1200	—	1000	—	—	
									Összes szükséglet	13970	—	14950	—	14440	—	—	

12—909. jkv. sz.

Tárgyalta és elfogadta az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató választmányja Kolozsvárt 1909. október 28-án tartott ülésében azon megjegyzéssel, hogy a bevételi hiány fedezésére államszegély fog kéretni.

Kolozsvárt, 1909. okt. 28-án.

Dr. Balázs Ferencz s. k.
főtktár.

Dr. Zsögön Béla s. k.
ig. alelnök.

Zsögön Rácz Mihály
pénztáros.

A méhek téli lakása.

Amikor az őszi első szele végig fut a letarolt határon s a méheknek már igen kevés vagy épen semmi sem jut táplálékul a szabad mezőn; a jó és helyes méhészgazda hozzálát, hogy méheinek téli lakásról gondoskodjék.

A gondoskodás, a méheknek téli lakással való ellátása az okszerű méhészetnek épen olyan sarkalatos elve, mint akármilyen más, azon különbséggel, hogy a téli lakás helyes berendezése a méhek jövőjének biztosítása.

A méhészet e sarkalatos elvét sokan fogják fel ferdén s vajmi kevesen vannak, akik a méhek életének alapos ismeretével saját megfigyelésük alapján annyira tisztában volnának, hogy a téli lakás megalkotásánál ne követnének el oly hibákat, amelyek később az egész méhcsalád életére, működésére károsan ki ne hatnának.

Az a sok okos tanács, az a sok jóakaratu figyelmeztetés, amivel a méhészeket sokan traktálni szeretik, egytől-egyig értékére száll alá, ha azokat egyenként, vagy az összesekből alkotott egyöntetű értelmet a méhek valódi életével egybevetjük; de még szembeötlőbb lesz a különbség, ha e kettő egybevetését az időviszonyok hozzáadásával bővítjük ki.

Az általános elv a méhek téli lakásának megalkotásánál azon humánus elvből indul ki, hogy a méhek télen át ne fázzanak meg s hogy legyen elegendő méz készletük arra, hogy ne csak a telet legyen képes a család kihuzni, hanem, hogy a tavaszi fiasítás táplálására szükséges méz-mennyiség — tekintet nélkül a tél enyhébb vagy hosszabb voltára — mindig elég legyen.

Ezeknek az elveknek magam is hive vagyok, de ezeket elérni egész más eszközökkel igyekszem, mint azt általában teszik.

A fentebb felhozott két elvet egyenként óhajtom tárgyalni, hozzáadván saját nézeteimet, amelyek hosszas méhészkedésem alatt szerzett tapasztalat és bevált eljárások után érlelődtek meg bennem.

A méheknek télen át a melegre épen oly szükségük van, mint bármely más állatnak, ez szent bizonyos. De az is bizonyos, hogyha a méhek egész éven át dolgoznának, hogyha a tél be nem köszöntene, tehát szükségük van lakásukban egy bizonyos fokú hidegre is, amely velök a nyár elmúltát érezteti. Épen azért károsnak tartom azt, amit a legtöbb méhész gyakorolni szokott, hogy az őszi átvizsgáláskor a kaptár költőfészket annyira szűkíti, hogy abban fölösleges meleg keletkezik, ami a méheket a későbbi hideg békés elviselésére alkalmatlanná teszi. Szóval nincs meg az az egyenletes fokozatos átmenet, amire embernél, állatnál egyformán szükség van.

Az őszi betelelés következtében a kaptár emelkedett hőfokú levegője csak december, január hidegének ellensúlyozására szükséges, de őszzsel még igen nagy. Ugy képezem, mint aki már szeptemberben kezdi lakásában a tüzelést, vagy bundába öltözködik, valjon hogyan fog az fűteni télen és mit ölt magára karácsonykor.

A második a táplálékkal való ellátás. A méheknek betelelésekor, annyi táplálékot adnak be, amennyi télire elég. Igen, de nagyon jól tudjuk azt, hogy a méhek a bőséges táplálék mellett rendszeren bővebben fiasítanak. Különösen fenn áll ez azoknál a törzseknél, amelyek nyáron át keveset gyűjtöttek, de leginkább a késői rajoknál.

Ezek a családok a beadott potya méz tudatában — miután olyan dús kamarát még nem láttak — rohamosan elkezdik a fiasítást, kívülről mézet nem kapván, a beadott télire valót használják fel az őszi fiasítás nevelésére, egyrészt fel is nevelik s amire a méz fogyni kezd, vagy alább hagynak a fiasítással, vagy ha az idő zordabbra fordul, a fiasítást fedetlen hagyják és elpusztul.

Mire való az őszi fiasítás? Miért neveltetjük a téli táplálékfogyasztók számát? E kérdésekre aligha kapunk elfogadható feleletet.

Az bizonyos, hogy amely családnál ősszel sűrűn hordják a virágport, ott friss fiasítás van, már pedig a nagyszámu család, amely a beadott és telelésre szánt mézen nevelke-

dett, kibirja-e tavaszig. Az ilyen családokat kell aztán kora tavasszal táplálékkal ellátnunk, hogy éhen ne vesszenek. Ez a fölösleges prédaság semmivel sincs javára sem a méhészeknek, sem a méheknek. Ugy az őszi meleg lakás, mint a dús táplálék ennek a fölösleges szaporulatnak melegágya, amit meg kell gátolnunk mindenáron, ha nem akarjuk, hogy méheink fölösleges és céltalan munkára használják fel azt az erőt, amit ha pihenéssel megtakarítanak, kibirják a telet s akkor fogják a fiasítás nagy munkáját eszközölni, amikor arra valóban szükségük van.

Hogy ezt elérhessük, rendezzük be ősszel a családokat úgy, hogy érezzék azt, hogy a nyár elmúlt, virág nincs többé, tehát fiasításra sincs szükség. Ne örüljünk, hogy méheink szorgoskodnak a virágpor hordásával s ne örüljünk annak az ifju nemzedéknek, amely négy-öt hónapon át tétlenül csak azért fogyasztja a drága táplálékot, hogy elérve a tavaszt — miután a külső levegővel, a vidékkel (melyet betájolni idejük sem volt) megszokva nincs — a legelső kiszálláskor seregestül elpusztuljon s az a nagyszámu család, melynek az ősszel annyira örvendtünk, a tavaszi kitelelésnél hitvány családdá sorvadjon össze, amely csak úgy maradhat fenn, ha egy másikkal egyesítjük s így kapunk két koldus-tarisznyából egy koldus-zsákot.

Hát említsem-e azt is, hogy az anya termékenységéből veszít a hasztalan és céltalan őszi fiasítással?

Akadályozzuk meg ezt a céltalan munkát azzal, hogy ősszel méheinket a szokottnál nagyobb térre engedjük, hogy a nagy költőtérben ne legyenek képesek fölösleges meleget fejleszteni s a beadott táplálékot a hűvös idő érzetével úgy tekintsék, mint télire és nem a fiasítás nevelésére való takarmányt.

Tegyünk az előírás szerint berendezett családnak hátul a költőtérbe 2 – 3 pár üres keretet, amit a hidegebb idő beálltával — amikor az ablakot melegtakaróval látjuk el — gyorsan es könnyen eltávolíthatunk.

A méz értékesítése.

A legtöbb ember csak azt tartja jövedelmezőnek, aminek eladásából készpénzt kap. Tehát csak a pénz az egyedi jövedelem. A pénznek ez a privilegiuma pedig csupán abban rejlik, hogy az bármiféle tárgynak cserélésére illetve megvásárlására alkotott egyetlen általános eszköz.

Ebben a téves felfogásban él a legtöbb ember s amit el nem tud adni pénzért, azt haszontalan dolognak tartja. Általános ez a tapasztalat a méhészeknél, akik évről-évre azon panaszkodnak, hogy méheik termékeit értékesíteni, pénzért eladni nem tudják. Amijök van, azt eladni nem képesek, legalább is nem kapják meg érte az óhajtott összeget, ami pedig általános kereslet tárgya, azzal nem rendelkeznek olyan mennyiségben, hogy számot tevő pénzt kapjanak érte. Sok a méz, kevés a viasz.

Azon panaszkodunk, hogy a méz ára nagyon megcsökkent. Mi ennek az oka? mi vagy a fogyasztó közönség? Én azt hiszem, hogy mi termelők vertük agyon a méz árát, amikor azt a nagyközönségnek szöszért-borért kínáljuk, csak pénzt adjon érte. Mire való ez a törekvés? Miért dobjuk el magunktól azt a valódi tiszta anyagot, — amit mi termeltünk, amiről tudjuk, hogy hamisítatlan tiszta, amit számtalan módon felhasználhatunk, — olyan dolgok beszerzésére, amelyeket ezzel pótolhatunk? Érthetetlen.

De könnyen érthetővé válik akkor, ha egy kissé körültekintünk s belátjuk, hogy belebeszéltük magunkba azt az elvet, amit szomszédaink ránk olvastak, hogy „nyerstermelők vagyunk.”

Senki sem tudja, hogy mivel bűvöli meg a kigyó a madarat, hogy az bevárja, amíg a kigyó befalja, de azt tudom, hogy könnyű hipnotizálni azt, aki engedi magát. Mi pedig engedjük magunkat, mert hát nekünk pénz kell, azért kiabálunk s kapunk is mézünkért, de vékonyan.

Valjon mi lenne akkor, ha egyszer mindnyájan egyhangon azt mondanók: „a mi mézünk nem eladó, vagy ha valaki nagyon ragaszkodik hozzá, adja meg az árát!”

Azt hiszem megfordulna az állapot, mint ahogy megfordul a szélkakas, ha másfelől fuj a szél.

Megadta rá a külföld a példát, hogy a méz nemcsak nyersen jó, lehet abból különböző hasznos élvezeti cikkeket készíteni: bort, sört, pezsgőt stb. Br. Ambrózy atyamesterünk bor és pezsgőkészítményei mindenütt első sikert arattak.

Haladjunk mi is a mások által megkezdett uton. Vegyünk magunknak annyi fáradságot, hogy tegyünk kísérletet jó mézbor előállítására. Nem volna-e sokkal jobb, egészségesebb dolog, ha mézünket nem dobálnók el egy pár fillérért, hanem abból mézbort készítenénk, hogy küszöböljük ki vele azt a sok testet-lelket megölő pálinkát? Dejszen akkor nem fogyna az a sok pancsolt bor ugy-e?

Ki ismeri Fektor hazánkfiát Komáromban? Azt hiszem senki. Fektor foglalkozása cukrász és méhész még pedig a javából. Ő a mézet kondenzálja és apró cukorkákat készít belőle anélkül, hogy ahoz valami idegen anyagot keverve, s mi vesszük a kultöldről behozott mézcukorkákat, amelyek akkor látták a mézet, ha véletlenül mellé kerültek, de hogy azokban valódi méhméz lenne, arról szó sincs.

Ha Fektor kartársunk megtudja szilárdítani a mézet, hogy cukorkává váljék, nem tudnánk mi abból közhasználatra való cukrot süriteni, hiszen a méz magától is megcukrosodik, ha nedvtartalma elillan? Nem, mert nem vesszük magunknak azt a fáradságot, hogy azzal kísérletezzünk s eredményt érjünk el. Hiába, mi „nyerstermelők“ vagyunk.

Haladjunk a haladókkal s nem fognak mézünkkel csufolódni. Dolgozzuk fel magunk saját használatunkra, vagy ha több van, közvetlen (ne másodkézből való) eladásra. Szorítsuk le a nyers mézet a piacról azzal a határozott és betartott kijelentéssel, hogy valódi méz csak méhésznél kapható. Így ára is emelkedik, de a hamisítvány is kiszorul a forgalomból.

Természetes, hogy ehez tömörülés és egyöntetű akarat kell, ami nálunk nincs meg s ne csodálkozzunk, hogy betelik rajtunk is a latin közmondás: „Inter duos litigantes tertius gaudet“.*)

Varró.

*) Ahol kettő versenyezik, a harmadik örül, Szerk.

A méhészetről.

Ma, amikor a megélhetés annyira megnehezedett, csaknem minden embertől lehet hallani a panaszt a megélhetés ellen s helyzetük nyomoruságáról.

S nagyon különös, a panaszt rendszeren azoktól halljuk, akik magukon segíteni nem akarnak, nem szeretnek, hanem a segítséget várják valahonnan felülről: a társadalomtól, államtól, vagy magától a jó Istentől, — s majdnem tétlenül — a helyett, hogy a könnyebb megélhetés módjához vezető s legszebb sikert ígérő utat-módot s megélhetési eszközt figyelemre méltatnák.

A gazdálkodásban a megélhetésre esik a legkönnyebb, a legkedvesebb — s ha az idő kedvező — a leghálásabb s a befektetés arányához a legtöbb kamatot fizető foglalkozás a méhtenyésztés.

Ez az ága a gazdálkodásnak inkább kellemes élvezet és szorakozás, mint fáradtság; mely szív és lélekneszesítő hatásu egyaránt.

E gyönyörködtető foglalkozással még nem ismerős egyéneket arról kívánom e rövid cikkekcskében meggyőzni, hogy csekély, alig számottevő befektetéssel miként biztosíthatják maguknak a leghálásabb jövedelmi forrást. Ideje, alkalma minden gazdának van erre bőven s módját is találja ennek, ha az elhatározása erős s ha a megélhetésén segíteni akar.

Hogy a kezdet nehéz volna, az a körülmény sem tartható a méhészettől vissza senkit, mert ez a méhészetre éppenségesen nem állhat fenn.

Hogy nem ért a méhészethez, hogy nem tud bálni a méhekkal s ezért nem méhészkedik, — ez megint nem lehet mentség senkitől arra, hogy ne tartson méheket.

Ma, aki a méhekkal való bánásmódot okszerűen akarja megtanulni, módjában áll neki azt elsajátítani, anélkül, hogy az pénzébe kerülne, csak erősen akarni kell.

A magyar kormány gondoskodott arról nagyon bőven, hogy azok, akik a méhekkal való bánásmódot elsajátítani akarják, alkalmuk legyen azt megszerezni.

Ezért rendezi a magas kormány évenként a téli időszokban a gazdaközönség részére a tanfolyamokat, ahol időtöltésszerűleg minden jóra való — magán segíteni vágyó ember — megtanulhatja azt, amire okvetetlenül szüksége van. S aki ezen ismereteit fejleszteni akarja, bővebben rendezve vannak a tavaszi-nyári méhészeti tanfolyamok Kolozsvárt, Gödöllőn, Mvásárhelyen stb. ahol állami segítség mellett a törekvő olyan kulturméhész lehet, hogy onnan hazakerülve, maga is, mint egy apostól hirdetheti a szükségeseket s beavathat másokat is ezen áldásthözó tudományba, mert ott is, itt is olyan szakértő, lelkes, fáradhatatlan buzgó apostolai vannak a méhészeti tudománynak s oly kézzelfoghatóan adják elő a szükségeseket, hogy élvezettel hallgatja azt úgy a kezdő, mint a már gyakorlott méhész egyaránt.

Tulajdonképen csak egy kis elhatározás kell, s legyen a kezdő gazda bármily járatlan a méhek kezelésében, a hajlam és kedv csakhamar fokozódik benne s legkellemesebb időtöltését méheinek társaságában élvezzi; önmagát műveli — s aránylag rövid idő alatt — kitünő méhésszé válhatik.

Egy-két család méhnek a beszerzése, még a legkisebb, legszegényebb gazdának, sőt még a napszámosnak is — ha erősen akarja — módjában áll.

Ezzel aztán meg is vetette a méhészet alapját.

Ki nagyobb arányban, vagy azonnal kaptárakkal fog hozzá a méhészethez, aligha ér célt.

A gyakorlatlan kezdő méhész még nem képes több méhcsaládot gondozni, sem pedig keretes — bármilyen rendszerű — kaptárt haszonnal kezelni, az sok esetben a kezelésnél tévedhet s igen könnyen kárt valhat.

A legbiztosabb mód 1-2 kupos szalmakassal kezdeni, melynek fokozatos, okszerűen irányított szaporulatával fejlesztheti méhészetét, anélkül, hogy nagyobb költségekbe bocsátkoznék s nagyobb befektetést eszközölne.

Tavaszi kezdete a legalkalmasabb a méhek beszerzésére. A mód nagyon egyszerű, a siker pedig gondos előrelátás mellett, elmaradhatlan.

A kezdő méhész beszerez 1—2 család méhet kupkában, azokat a kertjében, esetleg az udvarán kiszemelt alkalmas helyre felállítja.

Tavaszzal azért tanácsosabb beszerezni a méhcsaládokat, mert a kitevelés eshetőségén, melyben a tájékozatlan nem segíthet magán, már túl van.

A kupkasok pedig egyelőre azért ajánlatosabbak, mivel a kaptár kezelése már némi ügyességet követel, amiben a kezdő még gyakorlatlan. A rajait azonban helyezze kaptárakba.

Hogy milyen rendszerű kaptárba helyezze, az igen sokféle körülménytől függ. Ma már annyiféle rendszerű kaptár van, hogy se szeri se száma. Ma mindenben a feltalálás korszakát éljük. Én az országos méretű kaptárak után a Donáth és a Tóth János-félét tudnám ajánlani

A méhcsaládok beszerzésénél a következőket kell szem előtt tartani.

Lehetőleg távolról és tavaszi röpködés előtt hozzuk haza a méhcsaládokat. Ha már kijárnak és netalán közelről szállítanók őket, a röpködési irányt ismerők visszatérnek a régi helyre, de a mivel lakásukat nem találják, elpusztulnak vagy más kaptárba igyekeznek, melynek a népe, ha emezek üresen találnának oda betolakodni, irgalom nélkül leszurják őket.

Szaporításra legalkalmasabbak a múlt nyáron rajt adott törzsek és a másodrajok, mert ezeknek fiatal anyjuk van. Az első rajok anyja többnyire öreg.

Fontos kíváncságot továbbá, hogy csak *népes* és olyan családokat válasszunk ki, melyeknek szép, világos a lépéptéményük, minél kevesebb heresejtjük és elegendő mézük van.

A csúcsára állított kas népességéről és a lépekről az első tekintetre meggyőződhetünk. Ha a félrefordított (hajlított) lépekben zárt soron fiasítást látunk, ez annak a jele, hogy az anya megfelelő.

A méz kellő mennyisége felől a kas sulya tájékoztat. Ha a kas jó sulyos, annak a jele, hogy van elég méz benne

A méhek hazaszállítását óvatosan kell eszközölni. A kasok száját ritka szövetű lepedővel kell bekötni, hogy a méhek ki ne jöhessenek, de azért elég levegő férjen hozzájuk. Ha nincs nagyon távol, lehetőleg kézben vigyük haza a kasokat, hogy a méhek kevésbé legyenek háborgatva és a lépek le ne szakadozzanak.

A távolról — s különösen más községből — vásárolt méheket már szekérrel kell szállítani. Ez úgy történik, hogy a szekér derekába szalmát vagy töviset rakunk, a kasokat csúcsára állítva befészkeljük, még pedig úgy, hogy lépeik éle a szekér oldalainak az irányát keresztesse, hogy a jobbra-balra dőccenéssel a lépek ne töredezzenek le. Végre körül kötjük a kasokat és közeiket szalmával jól kitömjük.

A szekérrel lassan kell hajtani, hogy a lépekben kár ne essék s a méhek tulságosan ne legyenek nyugtalanítva.

A szállítást tavasszal inkább nappal eszközöljük, mert az éjjelek még hidegek lévén, a megbolygatott méhek szerte szélednek a kasban s esetleg meg is dermedhetnek. De azonban kívánatos is, hogy haza érkeve velök, kiröpülhessenek, ami pedig csak úgy lehetséges, ha nappal érkeznek velük haza.

A méhes felállítására a kert azon része a legalkalmasabb, ahol szél nem éri a méheket s délelőtt 10–11 órától kezdve árnyékban vannak.

A szél és a déli nap melege télen-nyáron egyaránt káros hatása a méhekre.

Ha déltájban árnyék védi a méhest, a repülő lyukak bármely irányban lehetnek, de mégis legjobb, ha kelet vagy délkelet felé néznek. A mely család repülő deszkáját a reggeli napsugár éri, de délelőtt 10 órán túl árnyékban van, a legszebben gyarapodik.

A kasokat téglákra helyezett 15–20 cméternyi magasan fekvő deszkahidlás és egymástól 50–60 cmnyi távolságra állítsuk. Békák, sündisznó s más ellenségek s a föld nedvessége nem árthat annyira és a kasok aljának tisztogatása is könnyebb.

Egymástól kellő távolságra azért jó a kasokat állítani,

mert így a kezelés könnyebb s a lakásukat nem tévesztik el olyan könnyen s emiatt öldöklés nem támadhat oly könnyen, mint ahol zsufolva vannak a kasok, kaptárak egymás mellett.

Az eső ellen ajánlatos a kasok csúcsára valami borítót alkalmazni, t. i. nádból vagy szalmából készítve.

A méhes előtt tartsunk vizet egy válucskában s hogy a méhek bele ne fuljanak, a válura egy átluggatott deszkát kell tenni, vagy moha legyen a váluban. A méhes környékét mindig tisztán kell tartani, mert a gyom és giz-gaz a méhek ellenségeinek a legjobb tanyája.

Aki ezek szerint cselekszik, igen könnyen jut a megélhetésnek egyik legkönnyebb módjához. Jó idő mellett egy pár év alatt annyira felszaporodhatik a méhállomány s a vele foglalkozónak olyan tisztességes jövedelmet hoz, hogy tisztán csak ebből - a kisebb igényű gazda — felruházhassa családját, kifizetheti adóját s még egyéb szükségekre is juthat belőle.

Segíts magadon, Isten is megsegít!

Probátum est.

Bölöni István

áll. el. isk. igazgató.

December a méhesben.

Az idő már egészen télire vált, hó födi el a rétet, mezőt. A méhek most igazán téli pihenőre vannak utalva, arra a pihenőre, amely a munkánál is keservesebb, mert a meleg fejlesztése és fentartása szempontjából kénytelenek állandó gomolygó mozgást végezni.

A tiszta száraz hideg a méhekben nem tesz annyi kárt, mint a nedves, ködös idő. Tiszta, száraz hidegben fenn tudják a méhek a szükséges meleget tartani, de annál nehezebb a meleg fentartása a ködös, nedves időben, mert a kaptárnak amugy is csapadékkal telt légkörét még csapadékosabbá teszi, a lépek a tulságos nedvességtől penészesek lesznek, elromlanak.

Decemberben, általában a téli hónapokon keresztül

arra irányuljon a leginkább figyelmünk, hogy a méhek nyugalmát semmi olyan zaj ne háborgassa, amely előttük idegen, amit a nyár és ősz folyamán meg nem szoktak, nehogy a szokatlan zajtól megriadva a gomolyt elhagyják és a hidegtől megdermedve lehulljanak és elpusztuljanak.

Nemcsak az ember által okozott zaj háboríthatja a méhek nyugalmát, hanem azok az állatok is, amelyek részint a méhek életére, részint azok termékeire vadásznak. A méhek életét veszélyeztetik a harkályok, a cinkék, mint amelyek a kaptárakat kopogtatják, hogy a gomolyban levő méheket a kaptárból kizavarják és fölfalják. A cickány pedig kis testével igyekszik a röpülő nyíláson át a kaptárba jutni, hogy a magukkal tehetetlen méhekből lakmározhasson. Nem marad ezek megett kártékonyság szempontjából az eger sem, mert miután a mezőn táplálékot már nem talál, a méhesekbe huzódik, ahol az üres kaptárakban védett lakást, a méhekkel teltekben pedig nagymennyiségű táplálékot talál. Tanácsos tehát ezeket a hivatlan tolakodókat alkalmas eszközökkel távol tartani. Az egeret pedig célszerű zajtalanul működő egérfogókkal lehetőleg pusztítani.

A méhek lakásának kijáróját, a röpülő nyílást most már lássuk el ellenzővel, hogy se a szél, se a napsugár a méheket ne háborgassa. A szél a gomolyba levő méheket kinozza, míg a melegben tűző napsugár a gomoly elhagyására bírja s kicsalja a szabadba, ahol megdermednek, lehullanak és elpusztulnak.

Tartsunk naponként külső szemlét s ahol a fenyegető veszélyek valamelyikének csak jele is mutatkoznék, ne késünk azon rögtön alkalmas módon segíteni.

Egyébiránt most az ideje, amikor más dolgunk úgy sincs, hogy kaptárainkat és felszereléseinket javítgassuk, esetleg ujakat készítsünk. De a viasz kifőzés, műlepek készítése, beragasztása, keretek szegzése is a téli munkákhoz tartozik.

Bővítsük ismereteinket jó szakmunkák olvasásával, hasonlítsuk össze az olvasottakat saját megfigyeléseink eredményével.

Legalább 12 millió ember kezében

fordul meg 1910. évben a

„Magyar Fürdőkalaúz“

vasúton, hajókon, szállodákban, vendéklőkben, kávéházakban fürdő és nyaralóhelyeken, szanatóriumokban, gyógyszerészeknél orvosoknál, kaszinókban. Egyszóval mindenütt megtalálható — ezért a reklám terén **nem mindennap kínálkozó** kedvező alkalom, az ezen nagyszabású munkában való hirdetés.

A „MAGYAR FÜRDŐKALAUZ“ IV. évfolyama **1910 január havában**, tehát csak egyszer egy évben, szokatlanul diszes kiállításban, mint a Magyar Védőegyesület hivatalos közlönye jelenik meg **hitelesen igazolandó huszonnégyezer példányban ingyen és bérmentve lesz szétküldve.**

Ezen hézagpótló és nagy horderejű munkát egész éven át a nagy közönség milliói olvassák, — a hirdetőnek olyan előnyöket biztosít, **amilyent semmiféle más reklám által nem érhet el.**

A „MAGYAR FÜRDŐKALAUZ“-ban megjelent hirdetések egész éven át folyton szem előtt vannak és akaratlanul is szembeötlenek.

A „MAGYAR FÜRDŐKALAUZ“ olvasóközönsége vegyes, így mindennemű árucikk hirdetésére kiválóan alkalmas.

Búsás kamatot hoz és országos reklámot idéz elő a MAGYAR FÜRDŐ KALAUZ“-ban megjelent minden hirdetés, mert a tapasztalat beigazolta, hogy az eredmény olyan meglepően nagy volt, hogy a hirdetők önként újították meg hirdetési megbízásukat.

Hirdetési árak:	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	old.
	$\frac{90}{108}$	$\frac{45}{108}$	$\frac{22}{108}$	$\frac{60}{108}$	m/m.
A hirdetések között:	60.—	35.—	20.—	40.—	kor.
A szöveg alatt:	80.—	45.—	25.—	55.—	„
A szöveg közötti színes mellékleten:	70.—	38.—	22.—	45.—	„

Kérjük szíves hirdetési megbízását soron-kivül beküldeni, hogy a hirdetésnek még jó helyet biztosíthassunk.

„MAGYAR FÜRDŐKALAUZ“

ERDŐS JÓZSEF

Budapest, VI., Eötvös-utca 36. I. 9.

Telefon 173—17.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.

